

TURUN YLIOPISTOLLISEN KESKUSSAIRAALAN ERITYISVASTUUALUEEN ERIKOISSAIRAANHOIDON JÄRJESTÄMISSOPIMUS

kunnallisvaltuustokaudelle 2017-2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön eteneminen voi muuttaa sopimuskautta

24.4.2017

Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueen

ERIKOISSAIRAANHOIDON JÄRJESTÄMISSOPIMUS

kunnallisvaltuustokaudelle 2017-2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön eteneminen voi muuttaa sopimuskautta.

Sisällysluettelo

1 § Sopimuksen tekemisen perustana olevat normit	2
2 § Sopimuksen taustaa ja tavoitteet	3
3 § Sopijapuolet	3
4 § Sopimuskausi ja sopimuksen luonne	3
5 § Sopimuksen hyväksyminen	4
6 § Sopimuksen seuranta ja toteutumisen arviointi.....	4
7 § Sopimuksen uusiminen ja tarkistaminen.....	5
8 § Väestön palvelutarpeen arviointi.....	5
9 § Yhteistyö ja työnjako erikoissairaanhoidossa ja erityistason sairaanhoidossa.....	5
10 § Lääkinnällinen kuntoutus	6
11 § Päivystys.....	6
12 § Ensihoitokeskus	7
13 § Yhteistyö koulutus- ja tutkimustoiminnassa sekä tukipalveluissa.....	7
14 § Perusterveydenhuollon tukipalvelut	8
15 § Henkilöstön koulutustarve.....	8
16 § Henkilöstön saatavuus.....	10
17 § Yhteistyö erikoissairaanhoidon alueellisessa kehittämisessä	10
18 § Terveydenhuollon menetelmien arviointi ja uusien menetelmien käyttöönotto	10
19 § Sopimuksen noudattamatta jättämisen seuraamukset.....	11
20 § Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset	12

Liitteet

Liite 1a. Luettelo Tyksin erityisvastuualueella ja Hyksiin tai muihin yliopistosairaaloihin keskitettävistä hoidoista, Satakunnan sairaanhoitopiiri, 30.6.2017 mennessä (17.2.2017)

Liite 1b. Luettelo Tyksin erityisvastuualueella ja Hyksiin tai muihin yliopistosairaaloihin keskitettävistä hoidoista, Vaasan sairaanhoitopiiri, 30.6.2017 mennessä (17.2.2017)

Liite 2. Luettelo Tyksin erityisvastuualueen erikoisalakohtaisista päivystyksistä (7.4.2017)

Liite 3. Yhteistyö tutkimustoiminnassa, laadunhallinnassa, potilasturvallisuudessa, valmiussuunnittelussa ja tukipalveluissa

Liite 4. Mini-HTA -lomake

1 § Sopimuksen tekemisen perustana olevat normit

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 42 §:n mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on järjestettävä yhteistyössä alueensa erikoissairaanhoito. Laissa edellytetään, että erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on yhteistyössä huolehdittava samaan erityisvastuualueeseen kuuluvien kuntien ja sairaanhoitopiirien tarvitsemasta ohjauksesta ja neuvonnasta erikoissairaanhoidon antamisessa, terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksessa sekä tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen järjestämisessä. Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on yhteistyössä suunniteltava ja sovitettava yhteen alueensa erikoissairaanhoidon palvelujen tuotanto, tietojärjestelmäratkaisut, lääkinnällinen kuntoutus ja erilaiset hankinnat. Lisäksi erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on sovitettava yhteen koulutusviranomaisten ja työhallinnon kanssa terveydenhuollon henkilöstön perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta sekä maakuntien liittojen kanssa työvoiman kysyntää ja koulutus-tarjontaa.

Terveydenhuoltolain 43 §:ssä säädetään erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksesta. Lain mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on tehtävä erikoissairaanhoidon järjestämissopimus. Sopimuksessa on sovittava erityisvastuualueeseen kuuluvien sairaanhoitopiirien kuntayhtymien työnjaosta ja toiminnan yhteensovittamisesta sekä uusien menetelmien käyttöönoton periaatteista.

Sopimuksessa sovitun työnjaon on edistettävä terveydenhuollon laatua, potilasturvallisuutta, vaikuttavuutta, tuottavuutta ja tehokkuutta. Työnjaossa on lisäksi varmistettava, että järjestämissopimuksen mukaan hoitoa antavassa toimintayksikössä on riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.

Lain mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asioista, joista on sovittava erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. Valtioneuvosto on antanut tämän mukaisesti asetuksen terveydenhuollon järjestämissuunnitelmasta ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksesta (337/2011). Asetuksen sisältöä on lisäksi kuvattu tarkemmin sen valmistelun yhteydessä laaditussa taustamuistiossa.

Valtioneuvosto on antanut 13.12.2012 asetuksen erityistason sairaanhoidon erityisvastuualueista. Asetuksen 1 § 2 kohdan mukaan Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueeseen kuuluvat Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Satakunnan sairaanhoitopiiri ja Vaasan sairaanhoitopiiri.

Järjestämissopimus on ensimmäisen kerran hyväksytty vuonna 2013 alkaneelle kunnallisvaltuustokaudelle. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön on tämän jälkeen antanut asetuksen (782/2014) kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä. Asetus on tullut voimaan 1.1.2015 lukuun ottamatta sen naistentauteja, synnytyksiä ja lastentauteja koskevaa 14 §:ä, joka on tullut voimaan 1.1.2017. Lisäksi eduskunta on hyväksynyt terveydenhuoltolain muutoksen (1516/2016) koskien kiireellistä hoitoa, ensihoitopalvelujen järjestämistä ja sisältöä sekä erikoissairaanhoidon työnjakoa ja eräiden tehtävien keskittämistä. Laki on tullut voimaan 1.1.2017, mutta sen 45 ja 50 §:ää sekä 50 a §:n 3 momenttia on sovellettava viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2018 lukien. Tässä päivitettyssä järjestämissopimuksessa on huomioitu edellä mainittujen säädösmuutosten vaikutukset.

Edellä mainittujen normien lisäksi sopimus perustuu erikoissairaanhoidon järjestämistä ja tuottamista koskeviin säädöksiin.

2 § Sopimuksen taustaa ja tavoitteet

Vuoden 2011 aikana valmisteltiin Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirien yhteinen strategia-asiakirja, jonka nimenä on Länsirannikon miljoonapiiri-strategia 2012–2016. Strategia hyväksyttiin kaikkien kolmen sairaanhoitopiirin valtuustoissa syksyllä 2011. Strategian perusajatuksena oli, että yhdistämällä kolmen sairaanhoitopiirin voimavarat ja Turun yliopiston osaamispääoma muodostetaan kokonaisuus, joka tuottaa enemmän ja parempia sekä edullisempia erikoissairaanhoidon palveluita kuin sairaanhoitopiirit erikseen. Länsirannikon miljoonapiiri-strategian päämäärät on otettu edelleen huomioon tämän sopimuksen valmistelussa.

Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit muodostavat ns. ”Länsirannikon miljoonapiirin”, joka pohjautuu vastaavaan maantieteelliseen alueeseen. Länsirannikon sairaanhoitopiirien yhteisenä strategisena tavoitteena on

- varmistaa Porin, Turun ja Vaasan alueella kolme päivystävää, monipuolisesti erikoissairaanhoitoa tuottavaa keskussairaala,
- turvata Turun yliopistollisen keskussairaalan ja Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan toimintaedellytykset erä-alueen riittävällä väestöpohjalla,
- turvata Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirien lääkäreiden ja muun terveydenhuollon henkilöstön määrän ja koulutustarpeiden sekä tutkimustoiminnan ylläpito siten, että tieteellisesti korkeatasoinen toiminta jatkuu ja
- varmistaa erikoissairaanhoidon palvelujen saanti ruotsinkielisille omalla äidinkielellään.

Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirin muodostamalla Tyksin erityisvastuualueella on harjoitettu tiivistä yhteistyötä sairaanhoitopiirien välillä ja yhteistyö on muodostunut olennaiseksi osaksi sairaanhoitopiirien palvelutuotantoa ja Tyksin yliopistolista tehtävää.

Tyksin erityisvastuualueen järjestämissopimuksen osapuolten tavoitteena on tällä sopimuksella ja muilla yhteistyöjärjestelyillä jatkaa tiivistä ja toimivaa yhteistyötä sairaanhoitopiirien välillä. Tämä sopimus on jatkoa Järjestämissopimukselle 2013-2016.

3 § Sopijapuolet

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (VSSHP)
ja

Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (SATSHP)
ja

Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (VSHP).

4 § Sopimuskausi ja sopimuksen luonne

Erikoissairaanhoidon järjestämissopimus on laadittava kunnallisvaltuustokausittain. Tämä järjestämissopimus on laadittu vuonna 2017 alkavalle ja vuonna 2021 päättyvälle kunnallisvaltuustokaudelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne sekä sitä säätelevät lait tulevat muuttumaan sopimuskauden aikana. Erä-alueen johtoryhmä seuraa tilannetta ja tekee tarvittavia selvityksiä ja esityksiä kunkin sairaanhoitopiirin päättävälle elimille yhteistyön syventämiseksi. Yh-

teistyöselvitykset voivat sisältää jopa koko länsirannikon kattavan yhteisen yliopistollisen sairaalan, jolla on toimipisteitä kaikissa kolmessa sairaanhoitopiirissä.

Tämä sopimusasiakirja edustaa sopijapuolten yhteistä tahtotilaa erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja kehittämisestä Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueella kunnallisvaltuustokauden sopimuskauden aikana. Sopijapuolet sitoutuvat kukin osaltaan edistämään tässä sopimuksessa kuvattujen tavoitetilojen toteutumista.

Osapuolet toteavat, että tavoitetilojen toteuttaminen edellyttää tämän sopimuksen lisäksi erillistä valmistelua ja päätöksentekoa sopijapuolten organisaatioissa.

5 § Sopimuksen hyväksyminen

Erikoissairaanhoidon järjestämissopimus tulee hyväksyä sairaanhoitopiirien valtuustoissa.

Tämä sopimus on hyväksytty

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuustossa 13.6.2017 § X
ja

Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuustossa 12.6.2017 § X
ja

Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuustossa 29.5.2017 § X.

6 § Sopimuksen seuranta ja toteutumisen arviointi

Sopimuksen seuranta sairaanhoitopiiritasolla toteutetaan ensisijaisesti sopimusosapuolien johtoryhmissä. Sairaanhoitopiirien johtajat raportoivat kuntayhtymien hallitukselle annettavissa toimintakertomuksissa, osavuosikatsauksissa ja vastaavissa taloutta ja toimintaa koskevissa määrävälein annettavissa raporteissa muiden asioiden ohella tämän sopimuksen toteutumisesta. Sairaanhoitopiirien johtajat vastaavat myös siitä, että sopimuksen toteutumista arvioidaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin alueen kuntien kanssa.

Kuntayhtymien hallitusten välillä järjestetään vähintään kerran vuodessa yhteinen neuvottelu, jossa arvioidaan tämän sopimuksen toteutumista ja käsitellään sairaanhoitopiirien välistä yhteistyötä ja tätä sopimusta koskevia kehittämistarpeita.

Sopijapuolten toiminnan yhteensovittamista varten järjestetään säännöllisesti sairaanhoitopiirien johtavien viranhaltijoiden yhteinen kokous, jota kutsutaan nimellä erva-johtoryhmä. Kokouksia järjestetään noin kerran kuukaudessa loma-aikoja lukuun ottamatta. Sairaanhoitopiirien johtajat nimeävät sairaanhoitopiirien edustuksen erva-johtoryhmään. Erva-johtoryhmä valitsee puheenjohtajan vuosittain keskuudestaan.

Osapuolet toteavat, että erva-johtoryhmä ei ole päättävä elin eikä sillä ole toimivaltaa. Erva-johtoryhmässä käsitellyjä asioita sairaanhoitopiireissä valmistelevat ja toimeenpanevat viranhaltijat vastaavat siitä, että asioiden valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tapahtuvat toimivaltuuksien puitteissa.

Sairaanhoitopiirin johtaja, kukin osaltaan, vastaa siitä, että järjestämissopimuksen seuranta ja toteutumisen arviointi toimeenpannaan tässä sovitulla tavalla.

7 § Sopimuksen uusiminen ja tarkistaminen

Sopimuksen uusimisesta vastaavat sairaanhoitopiirien johtajat valtuustokausittain. Valmistelutyö uuden sopimuksen laatimiseksi käynnistetään hyvissä ajoin ja vähintään puoli vuotta ennen valtuustokauden päättymistä.

Sopimusta voidaan tarkistaa tarvittaessa myös kesken sopimuskauden.

8 § Väestön palvelutarpeen arviointi

Nykytila

Vastuu erikoissairaanhoidon palvelujen mitoittamisesta vastaamaan väestön palvelutarpeita kuuluu ensisijaisesti sairaanhoitopiirien toimivalle johdolle. Vastuita tämän osalta on määritetty tarkemmin sairaanhoitopiirien säännöstoissa. Tässä tehtävässä kunkin sairaanhoitopiiriin toimivaa johtoa tukee terveydenhuoltolaissa tarkoitettu perusterveydenhuollon yksikkö.

Tavoitetila

Sairaanhoitopiirien johdon tukena toimivat perusterveydenhuollon yksiköt ja/tai kehittämisspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä sairaanhoitopiirien alueen väestön palvelutarpeen arvioinnissa ja seurannassa.

9 § Yhteistyö ja työnjako erikoissairaanhoidossa ja erityistason sairaanhoidossa

Sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit vastaavat yhtenäisten hoidon perusteiden toteutumisen seurannasta ja sen arvioimisesta, miten hoitoja erityisvastuualueella järjestetään. Johtajaylilääkärit antavat vähintään kerran vuodessa kevätkaudella erä-johtoryhmälle tiedot siitä, mitä hoitoja on erityisvastuualueella keskitetty ja mitä uusia keskittämistä tai hajauttamistarpeita on tunnistettu.

Tämän sopimuksen liitteenä on luettelo Tyksin erityisvastuualueella vuonna 2017 keskitettävistä hoidoista. Sairaanhoitopiirien johtajaylilääkäreillä on oikeus tarkistaa liitettä kesken sopimuskautta yhtäpitävillä päätöksillä.

Liite 1a ja Liite 1b.

Johtajaylilääkärien tulee ottaa huomioon yhteistyötä ja työnjakoa suunnitellessaan sairaanhoitopiireissä hyväksytyt terveydenhuollon järjestämissuunnitelmat sekä muut ajantasaaiset tiedot alueen väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, palvelutarpeesta sekä palveluiden toteuttamisesta, laadusta ja potilasturvallisuudesta ja toimivuudesta sekä kulloinkin voimassaoleva lainsäädäntö.

Erikoisalakohtaisesti sovitaan erikseen tarkemmin yhteistyöstä potilashoidossa. Yhteistyömuotoja voivat olla esimerkiksi video- tai muu konsultointi, etäpoliklinikan pitäminen, hoidon tai toimenpiteiden tuottaminen toiselle sairaanhoitopiirille mm. saatavuuden parantamiseksi.

10 § Lääkinnällinen kuntoutus

Erityisvastuualueen laajuisen yhteistyön tavoitteina vaativan lääkinällisen kuntoutuksen alalla ovat:

- alueellinen yhdenvertaisuus lääkinällisen kuntoutuksen saatavuudessa ja toimintamalleissa koko erityisvastuualueella
- selkeä työnjako terveydenhuollon ja lääkinällisen kuntoutuksen eri toimijoiden kesken
- erityisvastuualueella tapahtuvan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen koordinointi, seuranta ja koulutuksen suunnittelu alueen keskeisten toimijoiden yhteistyönä
- sairaanhoitopiirien alueella tapahtuvan vaativan kuntoutuksen korkealaatuisuuden ja tasalaatuisuuden varmistaminen sairaanhoitopiirien ohjauksessa

Näitä tavoitteita selvittämään ja toteuttamaan on perustettu vuonna 2016 toistaiseksi toimiva erityisvastuualueen vaativan lääkinällisen kuntoutuksen kehittämistyöryhmä. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin johtajaylilääkäri nimeää työryhmän jäsenet. Työryhmä valmistelee tarkemman toimintasuunnitelman ja raportoi vuosittain toiminnastaan erva-johtoryhmälle.

Työryhmän tulee sopimuskauden aikana muun muassa:

- luoda erityisvastuualueelle yhteisesti sovittavat lääkinällisen kuntoutuksen toimintamallit tärkeimmille kuntoutuksen kohderyhmille (aivohalvauskuntoutus, aivovammakuntoutus, selkäydinvammakuntoutus, TULES-kuntoutus)
- sopia yhteisistä periaatteista lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden myöntämisessä, pyrkien myös valtakunnalliseen yhdenmukaisuuteen
- seurata lääkinällisen kuntoutuksen palvelujen saatavuutta ja pyrkiä vaikuttamaan saatavuuden alueellisen tasa-arvoisuuden toteutumiseen
- kehittää ja koordinoida lääkinällisen kuntoutuksen opetusta, koulutusta ja tutkimusta erityisvastuualueella
- linjata työnjako vaativan kuntoutuksen järjestämisessä erityisvastuualueella järjestämissopimuksen osapuolten ja muiden julkisten sekä yksityisten toimijoiden välillä

11 § Päivystys

Päivystystoiminta on keskeinen osa kunkin sopijapuolen alueensa väestölle tuottamaa erikoissairaanhoidoa, ja erityisvastuualueen ympärivuorokautisen (24/7) päivystystoiminnan rungon muodostavat Turun yliopistollinen keskussairaala, Satakunnan keskussairaala ja Vaasan keskussairaala. Päivystyspoliklinikkojen palvelut tuotetaan kaikissa päivystävissä sairaaloissa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystyksenä kuntien kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti.

Sairaanhoitopiirit laativat STM:n kiireellisen hoidon perusteita koskevan asetuksen pohjalta tarkentavat yhteiset ohjeet päivystyshoidon kriteereistä. Samalla selvitetään yhteisten mittarien luomista sairaanhoitopiirien päivystyspoliklinikoiden toiminnan seuraamiseksi ottaen huomioon mahdolliset valtakunnalliset suositukset. Johtajaylilääkärit vastaavat työn organisoinnista.

Sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit pitävät yllä ajantasaista luetteloa erityisvastuualueen erikoisalakohtaisista päivystyspisteistä ja huolehtivat kukin osaltaan siitä, että tuotetut päivystyspalvelut vastaavat alueen väestön tarpeeseen. Johtajaylilääkärit antavat vähintään kerran vuodessa kevätkaudella erva-johtoryhmälle suunnitelman siitä, miten erityisvastuualueen päivystysrakennetta on tarkoitus kehittää.

Tämän sopimuksen liitteenä on luettelo Tyksin erityisvastuualueen erikoisalakohtaisista päivystyksistä.

Liite 2.

Johtajaylilääkärien tulee ottaa huomioon erityisvastuualueen päivystysrakennetta suunniteltaessaan ajantasaiset tiedot alueen väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, palvelutarpeesta sekä palveluiden toteuttamisesta, laadusta ja potilasturvallisuudesta ja toimivuudesta sekä kulloinkin voimassaoleva lainsäädäntö.

12 § Ensihoitokeskus

Erityisvastuualueen ensihoitokeskus toimii verkostomaisesti ja se muodostuu sopijapuolten tarkoitusta varten osoittamista resursseista. Erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen toiminnasta on sovittu tarkemmin toistaiseksi voimassa olevassa Tyksin erityisvastuualueen ensihoitokeskus -sopimuksessa. Kyseisessä sopimuksessa on sovittu päätöksenteosta, ensihoitokeskukselle kuuluvista asioista, niiden järjestämisestä sekä kustannusten jaosta. Sopimus tulee päivittää erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen hyväksynnän jälkeen.

Ensihoitokeskuksen resurssit:

1. Erityisvastuualueen lääkäritasoinen päivystys muodostuu VSSHP:n ja SATSHP:n ensihoidon lääkäriyksiköistä sekä niihin osoitetuista lääkinnällisistä resursseista. VSSHP vastaa päivystyksestä ympärivuorokautisen päivystyksen osalta.
2. Lääkärihelikopterin asemapaikkana Tyksin erityisvastuualueella on Turku ja sen järjestämisestä vastaavat osaltaan FinnHEMS Oy ja VSSHP.
3. Sosiaali- ja terveystoimen kansallisten viestintä- ja tietojärjestelmien aluepääkäyttötoiminnoista (Virve- ja ERICA-KEJO -aluepääkäyttäjät) on sovittu erityisvastuualueen sopijapuolten kanssa yllämainitussa Tyksin erityisvastuualueen ensihoitokeskus -sopimuksessa. Virve- ja ERICA-KEJO -aluepääkäyttäjätöimintojen järjestämisestä vastaa Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri.

Ensihoitokeskuksen tehtävät:

1. Terveystoimintolain (29.12.2016/1516) 46 §:ssä määrätyt tehtävät
2. Ensihoitopalvelusta annetun asetuksen mukaiset tehtävät kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti
3. Erityisvastuualueen sosiaali- ja terveystoimen Virve- ja ERICA-KEJO -aluepääkäyttötoiminnot.

13 § Yhteistyö koulutus- ja tutkimustoiminnassa sekä tukipalveluissa

Yhteistyöstä koulutus- ja tutkimustoiminnassa, laadunhallinnassa, potilasturvallisuuden suunnittelussa ja valmiussuunnittelussa sekä tukipalveluissa on laadittu lyhyet kuvaukset yhteistyön nykytilasta sekä tavoitetilasta sopimuskaudelle. Tukipalveluilla tarkoitetaan tässä järjestämissopimuksesta annetun asetuksen 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, joita ovat hankintapalvelut, lääkehuolto, välinehuolto, kuljetus- ja varastointipalvelut, tietojärjestelmäratkaisut ja niiden kehittäminen, taudinmääritykseen liittyvät palvelut, taudinmääritykseen liittyvien näytteiden säilyttäminen ja niiden tutkimuskäyttö (biopankki) ja niihin liittyvät käytännöt. Kuvaukset ovat tämän sopimuksen liitteenä.

Liite 3.

Liiteasiakirja on kiinteä osa tätä sopimusta ja sen velvoittavuudesta on voimassa mitä järjestämissopimuksesta on sovittu.

Johtajaylilääkärit vastaavat tämän sopimuksen toimeenpanon raportoinnista koulutus- ja tutkimustoimintaa koskevan yhteistyön osalta. Tukipalveluita koskevan yhteistyön osalta tämän sopimuksen toimeenpanon raportoinnista vastaavat niitä tuottavien yksiköiden toimivat johtajat sairaanhoitopiirien johtajien määrämällä tavalla. Sopimuksen toimeenpanosta raportoidaan erva-johtoryhmälle vähintään kerran vuodessa kevätkaudella.

Yhteistyön toteuttamista varten sairaanhoitopiireillä voi olla yhteisiä vakansseja, joista sovitaan kulloinkin erikseen. Tällainen virka tai toimi voi olla kahden tai kolmen sairaanhoitopiirin yhteinen. Vakanssi perustetaan yhteen sairaanhoitopiiriin noudattaen kyseisen sairaanhoitopiirin sääntöjä, ja muut vakanssiin osallistuvat sairaanhoitopiirit vastaavat vakanssista aiheutuvista kuluista sovituissa suhteissa. Yhteisten vakanssien täyttömenettely toteutetaan siten, että kaikille vakanssiin osallistuville sairaanhoitopiireille varataan riittävät vaikutusmahdollisuudet täyttömenettelyssä.

14 § Perusterveydenhuollon tukipalvelut

Kaikilla sopijapuolilla on laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden kehittämistä vastaavat asiantuntijat, jotka osaltaan edistävät saumatonta yhteistyötä ja tukevat perusterveydenhuollon laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden kehittämistä. Kukin sopijapuoli ylläpitää lisäksi sairaalahygieniaan keskittyntä asiantuntijayksikköä, joka on myös perusterveydenhuollon yksiköiden käytettävissä siten kuin siitä sairaanhoitopiireissä sovitaan. Sopijapuolet tuottavat perusterveydenhuollon yksiköille myös konsultaatiopalveluita ja lääketieteellisiä tukipalveluita, joiden järjestämisestä on tarkemmin sovittu sairaanhoitopiireittäin laadituissa järjestämissuunnitelmissa.

VSSHP ylläpitää kliinisen farmakologian alan potilaskohtaista konsultaatiopalvelua, joka on erityisvastuualueella sekä kuntien perusterveydenhuollon yksiköiden että erikoissairaanhoidon yksiköiden käytettävissä. Mahdollisista palvelun käytön korvauksista sovitaan erikseen.

15 § Henkilöstön koulutustarve

Nykytila

VSSHP:n, SATSHP:n ja VSHP:n hallitukset ovat hyväksyneet syksyllä 2015 Tyksin erityisvastuualueelle yhteisen opetus- ja koulutuspolitiikan 2016-2018, joka on jatkoa edelliselle vv 2010-2015 voimassa olleelle politiikalle. Yhteisen strategiatasoisen opetus- ja koulutuspolitiikan avulla pyritään varmistamaan sairaanhoitopiirien toiminnan edellyttämä

- tiivis yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja koulutusorganisaatioiden kesken
- osaavan työvoiman saatavuus tulevaisuudessa
- henkilöstön riittävyys ja työtyytyväisyys vaikuttamalla henkilökunnan osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen, työhyvinvointiin sekä työoloihin
- johtamisosaamisen kehittyminen uudistuvassa toimintaympäristössä
- tieteellisen jatkokoulutuksen ja tutkimustyön edellytyksien turvaaminen.

Tyksin erityisvastuualueen opetus- ja koulutuspolitiikan toimeenpanoa ja seurantaa varten on määrätty sairaanhoitopiirikohtaiset vastuut ja toimeenpanoelimet sekä sairaanhoitopiiriin johtajien nimeämä erityisvastuualueen yhteinen seurantaryhmä. Sairanhoitopiireissä laa-

ditaan hallintoylihoitajien vastuulla opetus- ja koulutuspolitiikan sairaanhoitopiiri-kohtaiset toimeenpanosuunnitelmat, joissa konkretisoidaan politiikan tavoitteet ja käytännön toimet tavoitteiden saavuttamiseksi. Opetus- ja koulutuspolitiikan yhteinen seurantaryhmä ohjaa, seuraa ja arvioi opetus- ja koulutuspolitiikan toimeenpanoa erityisvastuualueen sairaanhoitopiireissä ja raportoi siitä erva-johtoryhmälle.

Sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit ja hallintoylihoitajat vastaavat, että erityisvastuualueeseen kuuluvien sairaanhoitopiirien alueella arvioidaan ja seurataan pitkällä aikavälillä työvoiman tarvetta ja henkilöstön koulutustarvetta kaikkien keskeisten henkilöstöryhmien osalta ottaen huomioon perus-, jatko- ja täydennyskoulutus. Turun yliopiston yhteydessä toimii erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen alueellinen neuvottelukunta, jossa on sairaanhoitopiirien johtajaylilääkäreiden nimeämät edustajat. Sairaanhoitopiirien hallintoylihoitajat kokoavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden ja alan koulutusyksiköiden erityisvastuualueen laajuisen neuvottelukunnan. Johtajaylilääkärit ja hallintoylihoitajat vastaavat, että em. neuvottelukuntien työn tuloksena valmistellaan tarvittava pitkän aikavälin arviointi- ja seurantatieto. Tietoa hyödynnetään työvoima- ja koulutustarpeiden maakuntapohjaisessa ennakkoinnissa sekä koulutuksen sisällön ja harjoittelun kehittämisessä.

Lääketieteen kandidaattien opetuksen järjestämisestä on tehty sopimukset sopijapuolten ja TY:n välillä, joiden perusteella osa kandidaattiopetuksesta toteutetaan SATSHP:n ja VSHP:n toimintayksiköissä (ns. hajautettu opetus).

Sopijapuolet ovat laatineet vuoden 2012 aikana yhteisen selvityksen ”Erikoisalakohertainen lääkäritilanne ja koulutuksen tarve vuoteen 2025 Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiireissä”.

Sopijaosapuolet ovat laatineet vuoden 2014 aikana erva-alueen perus- ja erikoissairaanhoitoa koskevan ennakkointiselvityksen vuoteen 2030 ”Hoitohenkilöstön henkilöstötarpeen ennakkointi Tyksin erityisvastuualueella” (VSSHP julkaisuja, sarja B nro 2, 2015).

Sairaalafyysikoiden koulutuksesta on tehty sopimus VSSHP:n, SATSHP:n ja TY:n välillä, jossa VSSHP vastaa koulutuksen koordinoinnista koko erityisvastuualueella.

Tavoitetila

Osapuolet sitoutuvat osaltaan tukemaan ja kehittämään edelleen Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan järjestämää hajautettua kandidaattiopetusta. Osapuolet varautuvat osaltaan lääkärikoulutuksen sisäänoton laajenemiseen.

Opetus- ja koulutuspolitiikan yhteinen seurantaryhmä raportoi vuosittain koulutustarpeista Tyks erva-johtoryhmälle. Osapuolet sitoutuvat kukin osaltaan huolehtimaan alueen tarpeisiin riittävän erikoislääkärikoulutuksen toteuttamisesta sopimuskaudella.

Erikoislääkärikoulutuksen osalta osapuolet pyrkivät siihen, että keskussairaaloiden mahdollisuudet toimia koulutuspaikkoina tulisivat täysimääräisesti hyödynnettyä. Tässä tavoitteessa onnistuminen voi edellyttää panostuksia henkilökuntaan, jolla on kouluttajatehtävään edellyttämä pätevyys taikka koulutuksen infrastruktuuriin.

Koulutuksen yhteistyöjärjestelyä, jossa VSSHP huolehtii koulutuksen koordinoinnista ja koulutettavien ohjaamisesta koulutuspaikkoihin, kokeillaan Tyksin erityisvastuualueella lääketieteen erikoisaloilla asianomaisen erikoisalan professorin johdolla. Järjestelyn tavoitteena on ensisijaisesti huolehtia siitä, että erikoistumiskoulutuksen suorittaminen olisi mahdollisimman lyhytkestoinen eikä hakeutumisvaiheeseen yliopistosairaalan ja keskus-

sairaalan välillä kuluisi tarpeettomasti aikaa. Järjestelyllä pyritään myös siihen, että siirtyminen eri koulutuspaikkojen välillä olisi koulutettavalle helppoa ja yksinkertaista (mm. koulutettavien lomaoikeudet säilyvät koulutuspaikkojen välillä).

Sairaanhoitopiirien järjestämän täydennyskoulutuksen osalta tavoitteena sopimuskaudella on, että koulutustarpeita ennakoidaan ja koulutuksia suunnitellaan ja toteutetaan yhteis-toiminnassa sairaanhoitopiirien välillä. Sairaanhoitopiirien järjestämät täydennyskoulutustilaisuudet välitetään videoneuvotteluyhteyksien kautta koko ervalle.

16 § Henkilöstön saatavuus

Henkilöstön saatavuuden turvaamiseen tähtäävä sairaanhoitopiirien välinen yhteistyön ohjaus tapahtuu erityisvastuualueen opetus- ja koulutuspolitiikan seurantaryhmässä, joka valmistelee yhteiset toimintakäytännöt henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi sairaanhoitopiirien kesken. Tarkoituksena on yhteisesti sovitulla tavalla turvata osaaminen erityisvastuualueen sairaanhoitopiireissä mm. tilanteissa, joissa sairaanhoitopiirin tietyllä erikoisalalla on huomattava ja potilasturvallisuutta vaarantava henkilöstövaje. Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien henkilöstön saatavuuteen vaikutetaan vahvistamalla yhdessä toimintayksiköiden positiivista työnantajakuva sekä aktiivisella alueellisella ennakointiyhteistyöllä. Henkilöstön yhteistyölle, asiantuntijuuden jakamiselle, verkostoitumiselle ja liikkuvuudelle alueen toimintayksiköiden välillä luodaan yhtenäiset edellytykset.

17 § Yhteistyö erikoissairaanhoidon alueellisessa kehittämisessä

Tyksin erityisvastuualueen sairaanhoitopiirit ohjaavat yhteistyössä erikoissairaanhoidon alueellista kehittämistä sosiaali- ja terveysministeriön kansallisten kehittämislinjausten mukaisesti. Sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit ja hallintoylihoitajat vastaavat alueellisten yhteistyöhankkeiden valmistelusta ja toteuttamisesta. Yhteisten kehittämishankkeiden kokonaisuus ja rahoitushakemukset viedään erva-johtoryhmän lausunnon jälkeen kaikkien sairaanhoitopiirien hallitusten päätettäväksi.

18 § Terveystieteiden huollon menetelmien arviointi ja uusien menetelmien käyttöönotto

Erityisvastuualueiden kesken tulee sopia, miten huolehditaan käytössä olevien terveydenhuollon menetelmien arvioinnista ja uusien menetelmien käyttöönotosta.

Arviointimenettely ja arviointiryhmän toiminta

Tyksin erityisvastuualueella kaikkien kustannusvaikutuksiltaan merkittävien uusien, rutinikäyttöön ehdotettavien terveydenhuollon menetelmien, hoito- tai diagnostiikkamuotojen ja laitteiden käyttöönotto pitää perustella ns. mini-HTA-lomakkeella. Malli mini-HTA-lomakkeesta on tämän sopimuksen liitteenä.

Liite 4.

Kokeilukäyttöön tarkoitettujen menetelmien osalta noudatetaan erillisesti sovittavaa menettelyä. Kalliiden lääkkeiden käyttöönotosta on olemassa sairaanhoitopiirikohtaisia menettelyjä. Johtajaylilääkärit huolehtivat, että varmistetaan yhtenäinen menettelytapa kalliiden lääkkeiden käyttöönotolle, jota sovelletaan kaikissa sairaanhoitopiireissä.

Sopijapuolet sitoutuvat erityisvastuualueen menetelmien arviointiryhmän toimintaan, johon sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit nimeävät jäsenet. Ryhmään nimetään klinistä ja/tai arviointiasiantuntemusta omaavia henkilöitä siten, että kaikki kolme sairaanhoitopiiriä ovat edustettuna. Ryhmässä on moniammatillinen edustus ja yhteys Tyksin lääkeneuvottelukuntaan. Arviointiryhmän puheenjohtajana toimii VSSHP:n arviointiyllilääkäri.

Sairaanhoitopiirit sitoutuvat huolehtimaan siitä, että arviointiryhmän käytettävissä on arviointitoimintaa varten riittävät resurssit. Sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit sopivat keskenään tarkemmin arviointitoiminnan resursoinnista.

Ervan arviointiryhmä voi antaa pyynnöstä kannanoton tai suosituksen menetelmän käyttöönotosta päättävälle taholle. Johtajaylilääkärit määrittelevät kustannusrajan ja muut arvioinnin kriteerit sekä antavat tarkentavat ohjeet arviointimenettelystä. Jokainen sairaanhoitopiiri tekee itsenäisesti päätöksen arviointiryhmän antamien suositusten tai kannanottojen noudattamisesta.

Mini-HTA-lomakkeilla tai niiden pohjalta laaditut arvioinnit sekä sairaanhoitopiirien niiden perusteella tekemät päätökset kootaan yhteiseen sähköiseen työtilaan.

Arviointiryhmän suositukset

Arviointiryhmä voi joko

- puoltaa menetelmän käyttöönottoa, ehdottaa käyttöönoton määräaikaista tai käyttöaiheiden rajaamista tai olla suosittelematta käyttöönottoa silloin, kun se katsoo mini-HTA-lomakkeella esitetyn tai omien selvitystensä perusteella hankkimansa vaikuttavuutta, turvallisuutta ja kustannuksia koskevan tiedon riittäväksi, tai
- ohjata ehdotuksen edelleen valtakunnalliseen käsittelyyn arviointiyllilääkäriverkostolle, Fimean tai palveluvalikoimaneuvoston (PALKO) arvioitavaksi

Käytössä olevien menetelmien rajoittaminen tai poistettavaksi ehdotettujen menetelmien arviointi

Sopijapuolten palveluksessa oleva terveydenhuollon ammattihenkilö voi esittää arviointiryhmän käsittelyyn sellaisen käytössä olevan terveydenhuollon menetelmän, jonka turvallisuudesta, vaikuttavuudesta tai kustannusvaikuttavuudesta on ristiriitaista tietoa. Arviointiryhmä voi joko

- katsoa mini-HTA-lomakkeella esitetyn tai omien selvitystensä perusteella hankkimansa vaikuttavuutta, turvallisuutta ja kustannuksia koskevan tiedon perusteella, että menetelmä on edelleen ajantasainen, tai
- esittää mini-HTA-lomakkeella esitetyn tai omien selvitystensä perusteella hankkimansa, vaikuttavuutta, turvallisuutta ja kustannuksia koskevan tiedon perusteella näkemyksen, että menetelmän käyttö ei ole aiheellista tai sen käyttöä tulisi rajoittaa, ja antaa sitä koskevan suosituksen, tai
- ohjata esityksen valtakunnalliseen arviointikäsittelyyn.

19 § Sopimuksen noudattamatta jättämisen seuraamukset

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan osapuolten keskinäisillä neuvotteluilla. Mikäli neuvottelut eivät johda yhteisymmärrykseen, ratkaistaan erimielisyydet välimiesmenettelystä annetun lain mukaisessa välimiesmenettelyssä. Välimiehenä toimii Kuntaliiton nimeämä välimies.

Välímies voi velvoittaa sopimusvelvoitteitaan rikkoneen osapuolen suorittamaan toiselle osapuolelle sopimussakkona enintään kymmenentuhatta (10.000) euroa sopimusrikkomusta kohti. Sopimusvelvoitteitaan rikkonut osapuoli vastaa myös välímiesmenettelyn kustannuksista.

20 § Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.

Turussa __. __. 2017

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPiIRIN KUNTAYHTYMÄ

Piia Elo
Hallituksen puheenjohtaja

Leena Setälä
Sairaanhoitopiirin johtaja

Porissa __. __. 2017

SATAKUNNAN SAIRAANHOITOPiIRIN KUNTAYHTYMÄ

Ahti Pisto
Sairaanhoitopiirin johtaja

Ermo Haavisto
Johtajaylilääkäri

Vaasassa __. __. 2017

VAASAN SAIRAANHOITOPiIRIN KUNTAYHTYMÄ

Hans Frantz
Hallituksen puheenjohtaja

Göran Honga
Sairaanhoitopiirin johtaja

LIITE 3

Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueen järjestämissopimukseen

kunnallisvaltuustokaudelle 2017-2021

Tässä liitteessä kuvataan tarkemmin nykytilat ja tavoitetilat yhteistyön kehittämiseksi sopimuskauden aikana sekä tutkimustoiminnassa että lain tarkoittamissa tukipalveluissa. Tämä liite on kiinteä osa Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueen järjestämissopimusta kunnallisvaltuustokaudelle 2017-2021 ja sitä voidaan muuttaa ja tarkistaa samoin edellytyksin kuin järjestämissopimusta.

1. Yhteistyö tutkimustoiminnassa

Nykytila

VSSH, SATSH ja VSHP ovat laatineet yhdessä Tyksin erityisvastuualueen tiede- ja tutkimusstrategian vuosille 2013-2018. VSSH:lla, SATSH:llä ja VSHP:llä on myös yhteinen hoitotieteellinen tutkimusohjelma vuosille 2016-2018.

VSSH:lla ja TY:lla on yhteinen verkostomuotoinen kliininen tutkimuskeskus (TurkuCRC), joka tarjoaa tukea ja palveluita tutkijalähtöiselle kliiniselle tutkimukselle ja tehostaa alan yritysten kanssa harjoitettavaa tutkimusyhteistyötä. Keskus muodostuu VSSH:n ja TY:n hallinnollisesti kuuluvista yksiköistä ja sen toiminnasta on tehty erillinen sopimus. Palvelut ovat VSSH:n, TY:n, Turun kaupungin, Satakunnan sairaanhoitopiirin ja Vaasan sairaanhoitopiirin tutkijoiden käytettävissä.

VSSH:n hallitus on asettanut terveydenhuoltolain mukaisen erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan ja lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain mukaisen alueellisen eettisen toimikunnan, joissa molemmissa on mukana SATSH:n ja VSHP:n edustus.

Tavoitetila

Osapuolten kesken valmistellaan ertain yhteiset periaatteet lääketieteellisen tiedekunnan tohtoriohjelmassa tehtävän tutkimustyön ja sairaanhoitopiirien kliinisen työn yhteensovittamisesta. Yhteisten periaatteiden kautta on tavoitteena parantaa mahdollisuuksia tohtorin tutkinnon suorittamiseen koko ervailla.

Sairaanhoitopiirit yhdessä tukevat Länsirannikon laajuista opetus- ja tutkimusyhteistyötä ja sen edellyttämien resurssien varmistamista Turun yliopiston tavoitteiden mukaisesti.

2. Yhteistyö laadunhallinnassa, potilasturvallisuuden suunnittelussa ja valmiussuunnittelussa

Nykytila

VSSHP:ssä on laadittu selvitys laatujohtamisen tilasta ja suunnitelma sen kehittämisestä sekä potilasturvallisuussuunnitelma. Vuonna 2016 on valmistunut laadunhallinnan suunnitelma, joka koostuu laadunhallintamenettelyjen nykytilan kuvauksesta ja laatuneuvoston toimintasuunnitelmasta 2017-2018. Hoitotyön laadunvarmistuksen ja kehityksen tueksi on laadittu vuosille 2016-2018 Hoitotyön toimintaohjelma. Valmiussuunnittelua tehdään alueellisena yhteistyönä.

SATSHP:ssä on laadittu laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden suunnitelma ja sen toimeenpano on meneillään terveydenhuoltolain vaatimusten mukaisesti. Potilasturvallisuutta seurataan systemaattisesti raportointijärjestelmän avulla. Sosiaalipalvelujen toimialueella on sertifioitu toimialueen kattava ISO 9001:2008 -laatu- ja potilasturvallisuusjärjestelmä. SataDiag -liikelaitoksessa on useita lakisääteisiä laadunhallintajärjestelmiä. Valmiussuunnitelmaa laaditaan.

VSHP:ssä on terveydenhuoltolain 8 §:n ja sen nojalla annetun asetuksen vaatimukset täyttävä laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanon suunnitelma, joka sisältää politiikan, laatu- ja potilasturvallisuusjärjestelmän sekä yhtenäiset käytännöt ja menetelmät. VSHP:ssä on voimassa oleva laaduntunnustus. Yleinen valmiussuunnitelma on sairaalakohtainen suuronnettomuussuunnitelma sisältäen poikkeusoloihin liittyvän koko sairaanhoitopiiriä koskevan osion. Pandemiavalmiussuunnitelma on erillinen suunnitelmadokumentti.

Tavoitetila

Sairaanhoitopiirit valmistelevat sopimuskaudella erva-alueen yhteisen politiikan ja suunnitelman laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta terveydenhuoltolain 8 §:n ja sen nojalla annettuun asetukseen pohjautuen. Poliittikka ja suunnitelma käsitellään sairaanhoitopiirien hallituksissa. Tavoitteena on, että hyväksytyjä laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden varmistamisen periaatteita sovelletaan yhtenäisesti sairaanhoitopiireissä kaikilla tulos- ja toimialueilla.

Kussakin sairaanhoitopiirissä on nimettynä henkilö, jonka tehtäviin lukeutuu sairaanhoitopiirin laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laaditun lakisääteisen suunnitelman päivittäminen ja kehittäminen sekä toiminnan koordinointi.

VSHP huolehtii laadunhallinnan ja potilasturvallisuussuunnittelun koordinoinnista erityisvastuualueella ja nimeää tähän tehtävään henkilön. Sopijapuolet perustavat alueellisen laatu- ja potilasturvallisuustyöryhmän, johon sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärit nimeävät jäsenet.

VSSHP huolehtii valmiussuunnittelun koordinoinnista erityisvastuualueella ja nimeää tähän tehtävään henkilön.

3. Yhteistyö tukipalveluissa

3.1 Välinehuolto

Tavoitetila

Valtuustokauden aikana varmistetaan kolmen sairaanhoitopiirin välinehuollon yksiköiden välille tiivis yhteistyö- ja kehittämisverkosto. Yhteistyön kehittämisestä vastaavat välinehuollon vastaavat viranhaltijat. Yhteistyön tavoitteena on kehittää välinehuollon laatua ja luoda yhtenäistä välinehuoltokäytäntöä. Kolmen sairaanhoitopiirin välinehuollon asiakasrapintaan vaikuttavat toimintatavat, palvelusuoritteet ja nimikkeistö sekä hinnoitteluperiaatteet yhtenäistetään. Sterilointitoiminnan käytäntöjä tarkastetaan ja listataan mahdolliset kehittämiskohteet. Laite- ja välinehankinnat sekä laitteiden huoltopalveluhankinnat toteutetaan yhteisesti sairaanhoitopiirien välillä aina kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Vuosittain järjestetään sairaanhoitopiirien välinehuoltojen välillä yhteistoiminnassa koulutustilaisuuksia, jotka ovat avoimia koko erityisvastuualueen välinehuollon ammattilaisille. Liikelaitosten johtokunnat hyväksyvät osaltaan yhteistyö- ja kehittämisverkoston tavoitteet.

3.2 Lääkehuolto

Nykytila

VSSHP hallinnoi VSSHP:n, SATSHP:n ja VSHP:n yhteistä lääkkeiden hankintarengasta, johon kuuluvat lisäksi Ålands hälso- och sjukvård ja maakuntien kaikki julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt. Yhteishankinnan toteuttamiseksi sairaanhoitopiirien peruslääkevalikoima on harmonisoitu ja käytössä ovat yhteiset tuotekoodistot. Tarkoituksena on myös järjestää yhteisesti lääkehuollon alan koulutusta sairaanhoitopiirien tarpeisiin.

Tavoitetila

Lääkehuollon koulutusta järjestetään kolmen sairaanhoitopiirin yhteistoimintana. Liikelaitosten johtokunnat hyväksyvät osaltaan yhteistyö- ja kehittämisverkoston tavoitteet.

3.3 Hankinnat

Nykytila

Tyksin erityisvastuualueella hankinta- ja logistiikkapalvelut on toteutettu sopimusperusteisesti siten, että erva-yhteishankinnoissa VSSHP on hankinnat toteuttava taho. Erva-yhteishankinnat kattavat hoitotarvikkeiden, laitteiden ja apuvälineiden kilpailutuksien, päätöksenteon sekä sopimusten valvontaan ja ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Yhteiskilpailutuksiin liittyy keskeisesti yhteisen nimikkeistön ylläpito ja kehittäminen, mikä helpottaa merkittävästi kilpailutuksiin ja hoitotarvikkeiden valintaan liittyvää tiedonkulkua. Erityisvastuualueella on sitouduttu hoitotarvikkeiden osalta kansalliseen SaiLab-nimikkeistöön. SATSHP:n, VSSHP:n ja VSHP:n lisäksi erva-yhteishankinnoissa ovat mukana kattavasti myös näiden alueiden sosiaali- ja perusterveydenhuollon julkiset organisaatiot.

Tavoitetila

Yhteishankintoja jatketaan ja kehitetään edelleen VSSHP:n, SATSHP:n ja VSHP:n ja muiden mukana olevien toimijoiden kesken tekeillä olevan lainsäädännön mahdollistamin tavoin.

3.4 Logistiikka

Nykytila

Logistiikkapalvelut toteutetaan tällä hetkellä Tyksin erityisvastuualueella sairaanhoitopiirien omana toimintana. Kuljetukset toteutetaan joko omana toimintana ja/tai hankitaan ostopalveluna ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Logistiikkapalveluissa on olemassa Tyks ervassa yhteiset peruslähtökohdat toimitilojen ja tietojärjestelmien osalta. Apuvälineiden tilaaminen ja jakelu toteutetaan alueellisten apuvälinekeskusten kautta, jotka kuuluvat lääkinnällisen kuntoutuksen toimintaan. Logistiikkapalveluihin liittyy tarvikkeiden tilaaminen, varastointi ja kuljetukset sekä loppuasiakkaan tarvikelogistiikan toteuttaminen tilaus-hyllytyspalveluna.

Tavoitetila

Tavoitteena on tiivistää logistiikkayhteistyötä erva-alueella, siten että kokonaisuus palvelee mahdollisimman kattavasti julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoita tällä alueella. Organisoitumisella, tietojärjestelmäratkaisulla ja asiakasrajapinnan määrittelyllä on merkittävä osa siinä, millaiseksi yhteistyö muotoutuu. Logistiikkayhteistyön toteuttamismallia ja sen laajuutta tullaan arvioimaan, kun Sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö on vahvistettu.

3.5 Tietojärjestelmäratkaisut ja niiden kehittäminen sekä tietopalvelut

Nykytila

VSSHP, SATSHP ja VSHP ovat yhdessä valmistelleet kolmen sairaanhoitopiirin yhteisen tietohallintostrategian vuosille 2013-2016. Strategiassa on kuvattu sairaanhoitopiirien tietohallinnon tavoitetila vuonna 2016 ja strategiset kehittämiskohteet. Strategiaa ei ole päivitetty sote-uudistuksen etenemisen johdosta.

Tietopalvelujen osalta VSSHP, SATSHP ja VSHP ovat yhdistäneet tietopalveluyksikkönsä yhteisesti omistettuun osakeyhtiöön Medbit Oy:ön, joka toimii erityisvastuualueen alueellisena toimijana.

Tavoitetila

VSSHP, SATSHP ja VSHP laativat yhdessä yhteisen tietohallintostrategian vuosille 2017-2021. Kansalliset IT-ratkaisut vaikuttavat oleellisesti erva-alueen IT-ratkaisuihin ja tulevat ohjaamaan niitä. Tietojärjestelmäratkaisuja koskevaa yhteistyötä toteutetaan tietohallintostrategian pohjalta sovittavien projektien kautta erva-johtoryhmän linjausten mukaisesti. Sairaanhoitopiirien tietohallinnosta vastaavat viranhaltijat edistävät yhteistyötä ja raportoivat yhteisistä kehittämishankkeista vuosittain erva-johtoryhmälle.

3.6 Taudinmääritykseen liittyvät palvelut

Nykytila

Kullakin sairaanhoitopiirillä on omat yksikkönsä taudinmääritykseen liittyviä palveluja (laboratorio, kuvantaminen, kliininen neurofysiologia, patologia) varten.

Edellä mainitussa Länsirannikko-strategiassa on ensimmäisen vaiheen tavoitteeksi määriteltä ”yhteisiä tukipalveluja Tyksin erityisvastuualueen sisällä”. Tavoitteen edistämiseksi on teetetty ulkopuolisella konsultilla esiselvitys tämän tavoitteen toteuttamisesta. Sopijapuolet tekivät esiselvityksen pohjalta jatkoselvityksen mahdollisen yhteisen sairaanhoidollisten palvelujen toimijan ja sen toimintamuodon osalta. Ensisijaisesti selvitystyö koski laboratorio- ja kuvantamistoimintaa sekä lääkehuoltoa lainsäädännön asettamissa rajoissa. Selvitys käsiteltiin sairaanhoitopiirien toimielimissä.

Tavoitetila

Taudinmääritykseen liittyvien palvelujen osalta kehitetään sopimuskaudella taudinmääritykseen liittyviä palveluja antavien yksiköiden yhteistyötä ja yhtenäistetään yksiköiden toimintatapoja. Yhteistyön toimintamuotoja voivat olla esimerkiksi laitekannan harmonisointi, yhteisten nimikkeistöjen käyttöönotto, laatu järjestelmien yhtenäistäminen ja vastaavat toimenpiteet.

3.7 Taudinmääritykseen liittyvien näytteiden säilyttäminen

Nykytila

Turun yliopisto (TY), VSSHP, SATSHP ja VSHP ovat solmineet 7.5.2013 sopimuksen Auria Biopankin perustamisesta ja toiminnasta sekä omistajaosapuolten biopankkiin liittyvistä oikeuksista, velvollisuuksista ja hallinnoinnista. Biopankki on hallinnollisesti sijoitettu VSSHP:n organisaatioon Tyks-Sapa-liikelaitoksen patologian palvelualueelle. Auria Biopankki on käynnistänyt toimintansa 1.9.2013 ja se on saanut toimintalupansa 10.3.2014, jolloin se on rekisteröity Valviran ylläpitämään valtakunnalliseen biopankkirekisteriin. VSSHP:ssä ja SATSHP:ssä kerätään täysi-ikäisiltä henkilöiltä biopankkisuostumuksia, ja suostumuksen antaneilta biopankkiverinäytteitä sekä VSSHP:ssä myös tavallisten hoitotoimenpiteiden yhteydessä kudospäätteitä. Auria Biopankkiin on siirretty ns. vanhoina diagnostisina näytteinä kaksi suurta näytekokoelmaa: TYKS-SAPA Patologian histologiset kudospäätteet (1930-31.8.2013) sekä TYKS Urologian poliklinikan keräämät PSA-seeruminäytteet (02/1996-08/1997). Biopankkiin on vanhoina näytteinä siirretty myös kahden, ennen biopankkilain voimaantuloa alkaneen tutkimuksen näytteet ja tiedot. Usean vanhan tutkimusnäytekokoelman siirrot ovat meneillään tai neuvottelut siirrosta ovat käynnissä. SATSHP:n SataDiag liikelaitoksen Patologia on siirtämässä vanhat histologiset kudospäätteet (1969-2013) biopankkiin, siirtoprosessi on sopimuksen allekirjoitusvaiheessa. VSHP:ssä on käynnistetty prosessi biopankkisuostumusten keräämisen aloittamiseksi, keräys alkaa onkologian poliklinikalla.

Ensimmäiset biopankkitutkimukset käynnistyivät Auriassa vuoden 2015 alussa. Sen jälkeen akateemisia ja yrityslähtöisiä biopankkitutkimuksia on aloitettu yhteensä noin 100. Tutkimuksissa hyödynnetään sekä biopankkiin talletettuja kudospäätteitä että näihin näytteisiin liitettävää kliinistä tietoa.

VSSHP:n hallituksen (28.3.2017 § 33) päätöksellä sairaanhoitopiiri ryhtyy jäseneksi kansalliseen Suomen Biopankkiosuuskunta –nimiseen osuuskuntaan, jonka kotipaikka on Turku. Muina jäseninä tulevat olemaan mm. muut yliopistolliset sairaalat ja yliopistot, jois-

sa on lääketieteellinen tiedekunta. Osuuskunnan toimiala on tarjota biopankkitoimintaan ja muuhun ihmisperäisiä näytteitä ja tietoja käyttävään tutkimustoimintaan liittyviä palveluita pääosin jäsenilleen, mutta myös muille koti- ja ulkomaisille asiakkaille. Osuuskunta tarjoaa koulutusta ja konsultointia, tietojärjestelmä-, laadunhallinta-, projektinjohto- ja liiketoimintapalveluita sekä tieteellisiä, tutkimuseettisiä ja oikeudellisia palveluita. Lisäksi osuuskunta myy näytteisiin ja niihin liittyviin tietoihin perustuvia palveluita. Osuuskunta voi hallituksen niin päättäessä rekisteröityä biopankiksi, jolloin sen on mahdollista toimia biopankkilain mukaisena biopankkina. Osuuskunta voi toimia yhteishankintayksikkönä jäsenilleen biopankkitoimintaan liittyvissä hankinnoissa. Auria-biopankki tulee osaltaan käyttämään näitä palveluita.

Tavoitetila

SATSHP:n diagnostisten näytteiden ja niihin liittyvien tietojen siirron myötä näitä näytteitä ja tietoja voidaan myös luovuttaa biopankkitutkimuksiin. VSHP:ssä biopankkisuostumusten keräys laajennetaan koskemaan kaikkia sairaalan osastoja sekä aloitetaan verinäytteiden keräys. VSHP:n vanhojen diagnostisten näytteiden ja niihin liittyvien tietojen siirto toteutetaan. SATSHP:n ja Aurian välillä on jo käynnissä yhteistä tutkimusta mm. diabetekseen liittyen. VSHP:n näytteiden ja tietojen siirron myötä erva-alueen sisäinen tutkimusyhteistyö tulee luonnollista kautta lisääntymään. Asiakkaiden suuntaan väestövastuualueen laajeneminen näyttäytyy tutkimuksellisesti arvokkaana. Sopimuskaudella jatketaan biopankkitoimintojen laajentamista koskemaan myös lasten näytteitä.

LIITE 4

Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueen järjestämissopimukseen kunnallisvaltuustokaudelle 2017-2021

Mini-HTA

<https://www.webpolsurveys.com/S/83A7D0B284C69A17.par>

Lomakkeen täyttäjän tiedot

Nimi: _____ Asema/titteli: _____ Tulosvastuuyksikkö: _____
Sähköposti: _____ Puhelin: _____

pvm _____

Kysymykset 1-5 /JOHDANTO

1. Kuka tai mikä taho ehdottaa aihetta? (sairaala, tulosvastuuyksikkö, henkilö)
2. Mikä on ehdotetun terveydenhuollon menetelmän nimi?
3. Mitä muita tahoja ehdotus koskee omassa sairaanhoitopiirissä tai erityisvastuualueella?
4. Onko sama taho aiemmin tai muussa yhteydessä ehdottanut tämän menetelmän käyttöön ottoa? Milloin ja missä yhteydessä?
5. Onko menetelmä jo käytössä omassa sairaanhoitopiirissä tai erityisvastuualueen muussa toimintayksikössä tai muualla Suomessa? Missä ja mistä alkaen?

Kohdat 6-14 /MENETELMÄ

6. Mitkä ovat menetelmän käyttöindikaatiot?
7. Miten uusi/ehdotettu menetelmä muuttaa nykykäytäntöä? Minkä käytössä olevan menetelmän uusi menetelmä korvaa?
8. Onko tutkimusnäyttö koottu kirjallisuudesta ja arvioitu sairaalassa tai muualla? Kuvaille lyhyesti tulokset vaikuttavuudesta, turvallisuudesta ja kustannusvaikutuksista.
9. Kirjoita tähän oleelliset viitteet ja arvioi tutkimusnäytön aste.
10. Miten menetelmä vaikuttaa potilaiden diagnosointiin, hoitoon, hoivaan, kuntoutukseen ja sairauksien ehkäisyyn?
11. Mitä riskejä, sivuvaikutuksia tai muita epätoivottuja vaikutuksia menetelmällä on?
12. Kuinka pitkä on menetelmän oppimiskäyrä ja kuinka monta potilasta / toimija (yksikkö tai työntekijä) /vuosi tarvitaan riittävän osaamisen ylläpitämiseksi?
13. Onko muualla Suomessa tai muissa maissa meneillään selvityksiä tai tutkimuksia menetelmän vaikutuksista? Mitä ja missä?
14. Suosittelee Käypä hoito, erikoislääkäriyhdistys tai jokin muu taho menetelmän käyttöä? Jos kyllä, mikä taho suosittelee.

Kohdat 15-16 /POTILAS

15. Liittyykö menetelmään erityisiä eettisiä tai psykologisia pohdintoja? Minkälaisia?
16. Miten menetelmä vaikuttaa potilaan elämänlaatuun, sosiaalisiin olosuhteisiin tai toimeentuloon? Mitä taloudellisia uhrauksia menetelmä edellyttää potilaalta? Minkälaista hoivaa tai tukea potilas tarvitsee toipumisvaiheessa?

Kohdat 17-23 /ORGANISAATIO

17. Arviolta kuinka monta potilasta menetelmällä tutkitaan tai hoidetaan vuodessa omassa toimintayksikössäsi?
18. Miten menetelmä vaikuttaa henkilöstötarpeeseen käyttöönottovaiheessa ja pitkällä aikavälillä? Miten menetelmä vaikuttaa eri työntekijäryhmien tehtäviin?
19. Montako henkilöä koulutetaan menetelmän hallintaan ja mitä koulutusta henkilökunta tarvitsee?
20. Seuraako menetelmästä tarvetta muutoksiin tiloissa, laitteissa, tietojärjestelmissä tai toimintaprosesseissa? Minkälaisia?
21. Miten menetelmän käyttöönotto vaikuttaa muiden yksiköiden toimintaan, jotka osallistuvat menetelmän kohteena olevien potilaiden hoitoon?
22. Miten menetelmän käyttöönotto vaikuttaa yhteistyöhön muiden sairaaloiden tai perusterveydenhuollon kanssa? Vaikutukset hoitoketjuun? Vaikutukset ervalla sovittuun työnjakoon?
23. Milloin menetelmä voidaan ottaa käyttöön?

Kohdat 24-31 /TALOUS

24. Mitä perustamiskustannuksia menetelmän käyttöönotosta aiheutuu? Laitehankintoja, remonttia, koulutusta tai muuta vastaavaa?
25. Mitä kustannusvaikutteisia toiminnallisia seuraamuksia menetelmän käyttöönotolla on esimerkiksi hoitoaikoihin, työajan käyttöön, työnjakoon tai seurantatutkimusten tarpeeseen?
26. Mitkä ovat arvioidut kustannukset yhtä potilasta kohti? Mitkä ovat menetelmän vuosittaiset ylläpitokustannukset? Arvioi myös minimi- ja maksimirajat.
27. Mitkä ovat toimintayksikölle kohdistuvat kokonaiskustannukset (minimi- ja maksimirajoineen) vuodessa? Miten ne kehittyvät seuraavan viiden vuoden aikana?
28. Vähentääkö menetelmän käyttöönotto jonkin muun menetelmän käytöstä aiheutuvia kustannuksia? Mikä on arvioitu kustannussäästö vuodessa?
29. Kuinka usein menetelmään liittyviä laitteita tarvitsee uusia?
30. Mitä kustannuksia aiheutuu muille sairaaloille tai hoitoketjuihin osallistuville tahoille? (minimi- ja maksimiarvio)
31. Mitä epävarmuustekijöitä talouslukuihin sisältyy?

MUUT KOMMENTIT:

--

LUETTELO TYKSiN ERITYISVASTUUALUEELLA JA HYKSiIN TAI MUIHIN YLIOPISTOSAIRAALOIHIN KESKITETTÄVISTÄ HOIDOISTA
Keskitetyt ja viimeistään 30.6.2017 mennessä keskitettävät potilasryhmät ja hoidot

Tulosityksikkö/ erikoisala	TYKSiin keskitettävät	HYKSiin tai muihin yliopistosairaaloihin keskitettävät
Anestesiologia ja tehohoito	<ul style="list-style-type: none"> • selkäydinstimulaatiohoito • erittäin vaikeaa kroonista neuromuskulaarista hengitysvajautta sairastavien potilaiden hoidon koordinointi VSSHP:n alueella 	
Ihotaudit	<ul style="list-style-type: none"> • neurofibromatoosi • xeroderma pigmentosum ja muut vaikeaoireiset fotodermatoosit • perinnöllisten ihosairauksien diagnostiikka ja perinnöllisyysneuvonta • UVA1-hoito • monimutkaiset ammatti-ihotautiselvitykset 	<ul style="list-style-type: none"> • verisuonianomalioiden laserhoito • lääketieteellisin indikaatioin tehtävä epilaatio • ekstrakorporeaalinen fotofereesi
Keuhkosairaudet	<ul style="list-style-type: none"> • vaativat bronkologiset tutkimukset (mm. ultraääni-br.skopia) • vaativa keuhkoallergologia • vaativa tuberkuloosin hoito • vaativa non-invasiivinen ventilaatiohoito • keuhkosityövän vaativat sytostaattihoidot 	<ul style="list-style-type: none"> • keuhkonsiirrot /HYKS
Kirurgia/ gastrokirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • achalasia cardiaea potilaat • ruokatorvisyöpä • Dysplastisen Barrett-muutosten RFA-hoito • kevyempi maksakirurgia (lohkoresektiot, segmenttiresektiot, epäanatomiset resektiot) 	<ul style="list-style-type: none"> • vaativat maksakirurgiset leikkaukset (laajennettu lohkonpoisto, Klatzkin tuumorit)
Kirurgia/ sydän- ja rintaelinkirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • sydänkirurgia • pallean yläpuolinen aorttakirurgia • torakaaliaortan endografit • stenttigrafitiosio 	
Kirurgia/ verisuonikirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • abdominaaliaortan endografit 	
Kirurgia/ neurokirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • varsinainen neurokirurgia (keskushermoston kasvaimet: aivoverisuonisairaudet ja niihin liittyvät verenvuodot, aneurysmat, kraniektomia, kranioplastia, hydrokefalus) • akuutit aivovammat aivotärähdyksiä lukuun ottamatta • vaativa selkäkirurgia, diskusproteesi • rangan metastaasikirurgia • akustikusneurinooma • aivolisäkekirurgia • kaularankakirurgia, diskusproteesi • aikuisen degeneratiivinen skolioosi 	<ul style="list-style-type: none"> • epilepsiakirurgia • funktionaalinen neurokirurgia • aivovaltimoiden bypasskirurgia

Kirurgia/ urologia	<ul style="list-style-type: none"> · miehen virtsanpidätyskyvyn leikkaushoito · erektiohäiriöiden leikkaushoito · radikaali virtsarakkosyöpäkirurgia · levinneen kivessyövän kirurginen hoito (RPLND) · retroperitoneaalisten sarkoomien kirurginen hoito · feokromosytooman leikkaushoito · robottikirurgia 	<ul style="list-style-type: none"> · virtsaputken arpikurouman avoleikkaukset (HYKS)
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	<ul style="list-style-type: none"> · akustikusneurinooma (kuulohermon kasvain) · korvakäytävän kuroutuman korjausleikkaus · välikorvakasvainten kirurginen hoito · implanttikirurgia, mm. sisäkorvaimplanti, BAHA, korvalehti jne. · alle kouluikäisten huonokuuloisten lasten kuulontutkimus ja –kuntoutus · aivolisäkkeen kirurgia · koanaaliatresian kirurginen hoito · laaja ja vaativa otsaontelo- ja sfenoidaalialueen kirurgia · hajunenän leikkaushoito · nenän väliseinämpuhkeaman leikkaushoito · luumädän ja -kuolion hoito · ylipainehappihoitoa tarvitsevat potilaat · laajat leukaluun alueen kasvaimet ja muovausleikkaukset · pään ja kaulan alueen syöpäpotilaiden hoito, välitön jatkohoito ja seuranta sekä niihin liittyvät tutkimukset · yläleuan ja kallonpohjan laajat murtumat ja avomurtumat · kranioplastia implantilla · henkitorven osittainen poisto ja korjaus · äänen kirurgia · ruokatorven tähyystykseen liittyvät toimenpiteet · keuhkoputkien tähyystykseen liittyvät toimenpiteet · mediastinoskopiat · lasten henki- ja ruokatorvisairaudet · harvinaisten ja vaativien tautien hoito, joka edellyttää sellaisia toimenpiteitä, joita hoitoyksikössä suoritetaan vähemmän kuin 10 esim. osteogenesis imperfecta potilaiden kuulonparannusleikkaukset, reparotiskirurgia, restapeskirurgia 	

Lastentaudit / lastenkliniikka	<ul style="list-style-type: none"> • alle 32 raskausviikkoiset keskoset • lasten vaativa tehohoito • vastasyntyneenä leikkaushoitoa vaativat sairaudet • leukemian, pahanlaatuisten kasvainten ja muun syövän hoito • vaikeat ja harvinaiset anemiat • vaikeat kasvu-, puberteetti- ym. endokrinologiset häiriöt • elimensiirtojen seuranta • harvinaiset aineenvaihduntasairaudet • vaikea lastenreuma ja vaikeat sidekudostautipotilaat • lasten HIV ja HIV-positiivisten äitien vastasyntyneet • vaikeat infektiot • immuunipuutostilat • vaikeat immuunipuutostilat • lasten vaikeat keuhkosairaudet • vaativa sosiaalipediatria • naistenklinikan kanssa yhteistyössä vaativa sikiödiagnostiikka ja siihen liittyvä hoito • silmäklinikan kanssa yhteistyössä keskosten verkkokalvon laserhoito • vaikeat munuaissairaudet • vaikea lastenreuma • vaikeat sidekudossairaudet 	<ul style="list-style-type: none"> • lasten sydänkirurgia (myös sydämen katetroinnit) • ECMO-hoito Tukholman Karoliinisessa sairaalassa tai HYKS:ssa. • vaikeat kardiologiset potilaat (leikkaushoito) • vaikeat mahasuolikanavan sairaudet
Lastentaudit/ lastenkirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • lasten vaativa traumakirurgia • lasten ja nuorten selkäkirurgia • vaativa lasten lantio-alaraajakirurgia • lasten ja nuorten muskuloskeletaali tuumorikirurgia • pectus-kirurgia • akuutit monivammat • ductus-kirurgia • anus- ja esophagusatresiat • kraniofakiaalisen epämuodostuman vaativa leikkaushoito (TYKS, valtakunnallisesti) • mikäli raskauden aikana sikiöllä todetaan vastasyntyneisyyskaudella kirurgista hoitoa vaativa anomalia tulisi synnytys keskittää TYKSiin 	<ul style="list-style-type: none"> • avosydänkirurgia • elimensiirrot • huulusuulakihalkiopotilaat • sappitiehtauman primaari leikkaushoito • epilepsiakirurgia
Lastentaudit/ Lastenneurologia	<ul style="list-style-type: none"> • aivokasvainpotilaat • hydrokefalus-potilaat • vaativaa diagnostikkaa edellyttävät etiologiset tutkimukset • anestesiassa tehtävät keskushermoston MRI-tutkimukset • PET-tutkimukset • tehohoitoa vaativat akuutit aivovammat ja keskushermostoinfektiot 	<ul style="list-style-type: none"> • vagusstimulaattorin asennukset • vaativat video-EEG-tutkimukset (esim. lääkereduktiossa tai sfenoidaalelektrodein tehtävät) • lihastautien erikoisdiagnostiikka (konsultaatiokäynnit) • epilepsiakirurgia

Naistentaudit ja synnytykset	<p><u>Gynekologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kohdunkaulan syöpä • ulkosynnytinten syöpä • munasarjasyöpä • endometriumsyöpä • vaikeat synnyttelinten kehityshäiriöt • vaikean endometrioosin leikkaushoito • hankalan ja uusiutuvan virtsankarkailun ja laskeuman leikkaushoito <p><u>Obstetriikka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ennenaikaiset synnyttäjät, <33 vk (< 36 vko) • kolmossynnytykset • kaksossynnytykset <30-33 vk • vaativa sikiödiagnostiikka ja -hoito • veriryhmäimmunisaatioiden diagnostiikka ja raskaudenaikainen hoito 	<ul style="list-style-type: none"> • sikiön synnyntäisen sydänvian leikkaushoito • A-V –blokin hoito, jonka vuoksi synnytykset hoidetaan HUSissa • preimplantaatiidiagnostiikka • kaksoisraskauksien transfuusiosyndrooman hoito • kohdunkaulan syövän säästävät operaatiot (trachelectomiat)
Neurologia	<ul style="list-style-type: none"> • aivovaltimovaskuliitit • aivojen revaskularisaatiotoimenpiteiden ja suonensisäisten toimenpiteiden harkinta • henkeäuhkaavan aivoinfarktin hemikraniektomia sekä hypotermiahoito • epilepsiakirurgian tarpeen arviointi • intratekaaliset baklofeenihoidot • harvinaisten perinnöllisten neurologisten sairauksien diagnostiikka ja hoito 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkinsonin taudin kirurginen hoito (HYKS, TAYS) • epilepsian kirurginen hoito (TAYS) • aivojen revaskularisaatiotoimenpiteiden ja suonensisäisten toimenpiteiden harkinta • epilepsiakirurgian tarpeen arviointi (lähinnä TAYS) • epilepsiapotilaan video-EEG diagnostiikka (TAYS) • liikehäiriöiden stimulaattorihoidot (HUS)
Ortopedia, traumatologia ja käsikirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • luukasvain kirurgia • vaativat murtumat ja monivammat • spinaalivammapotilaan hoito (osin) • selkärangan vaativat fuusiot • raajojen deformaatiokorrektiot • harvinaissairauksien (esim. hemofilia, luustonkehityshäiriöt) leikkauksellinen hoito • vaativat kudossiirteet (esim. rustosolut, moniligamenttirekonstruktiot) • pienten nivelten tekokirurgia • vaativat tekonivelrevisiot 	<ul style="list-style-type: none"> • lantion rekonstruktiota vaativa luukasvainkirurgia (TAYS) • replantaatiot (TAYS) • spinaalivammapotilaan hoito (osin TAYS)

Perinnöllisyys-lääketiede/ Kliininen genetiikka	<ul style="list-style-type: none"> • vaativaa diagnostiikkaa edellyttävät harvinaiset sairaudet • perinnöllisyysneuvontaa tarvitsevat perheet erityisesti perhesuunnitteluun, sikiödiagnostiikkaan ja sen suunnitteluun, kantajatutkimuksiin ja sairastumista ennustaviin geenitesteihin liittyen • potilaat ja perheet, joilla on perinnöllinen syöpäalttius 	
Lasten- ja nuorten psykiatria	<ul style="list-style-type: none"> • tutkintaviranomaisen tai syyttäjälaitoksen pyynnöstä tehtävät rikosten esitutkintaan liittyvät lasten- ja nuorten oikeuspsykiatriset tutkimukset • lastenpsykiatrisen osastopäivystys (kesä- ja joulusulkujen aikana) 	
Radiologia	<ul style="list-style-type: none"> • aivojesuonten angiografiat ja invasiiviset toimenpiteet (coilaukset yms) • suurten suonten endokrafit • kaulavaltimoiden hoitotoimenpiteet • aivotuumoreiden angiografinen hoito • lasten erityistutkimukset (vaativaan lasten skolioosikirurgiaan liittyvät tutkimukset) • harvinaisten geneettisten ja kasvuhäiriöiden diagnostiikka • luu- ja pehmytosakasvainten diagnostiikka • aivolisäkekasvaindiagnoosi 	
Silmätaudit	<ul style="list-style-type: none"> • sarveiskalvonsiirto • keratocunushoidot • vaikeahoitoinen uveitti ja glaukooma, neuro-oftalmologinen sairaus • vaikeat karsastusleikkaukset • osa lasiais- ja verkkokalvotoimenpiteistä 	<ul style="list-style-type: none"> • sarveiskalvon laserkirurgia • lasten ja aikuisten pahanlaatuiset silmän alueen kasvaimet • lasten glaukoomakirurgia toistaiseksi • päivystyksellistä hoitoa vaativat verkkokalvovirtaumat viikonloppuisin
Sisätaudit/ endokrinologia	<ul style="list-style-type: none"> • Fabryn taudin diagnostiikka ja hoidon aloittaminen • PET-tutkimukset neuroendokrinologisissa kasvaimissa 	
Sisätaudit/ gastroenterologia		<ul style="list-style-type: none"> • maksansiirto • MARS-hoito
Sisätaudit/ kl. hematologia	<ul style="list-style-type: none"> • allogeeniset kantasolujensiirrot • autologiset kantasolujensiirrot • akuutin leukemian hoito (alle 70 v. potilaat) / pääsääntöisesti hoitokonsultaatiokäynti (70 v. ja vanhemmat potilaat) 	<ul style="list-style-type: none"> • vaikeiden hemofilioiden hoito ja kirurgia (HYKS)

Sisätaudit / kardiologia	<ul style="list-style-type: none"> erityisvälineistöön perustuva rytmihäiriöiden mekaaninen hoito (Ensite, NavX, CARTO) hypertrofisen kardiomyopatian kemiallinen ablaatiohoito sydämen eteisten tai kammion väliseinämän aukon sulkemistoimenpiteet vaativat verisuoniteitse tehtävät sydänläppätoimenpiteet eteiskorvakkeen sulkutoimenpiteet 	<ul style="list-style-type: none"> hankalien synnynnäisten sydänvikojen diagnostiikka ja hoitotoimenpiteet sydänsiirrot ja niihin liittyvä välitön hoito sydän-keuhkosiirrot ja primaarisen pulmonaalihypertonian hoito ennen siirtoa
Sisätaudit/ reumatologia	<ul style="list-style-type: none"> osastohoitojaksoa ja moniammatillista hoitoarviota edellyttävät potilaat vaikeat, harvinaiset reumasairaudet sklerodermaa ja vaikeaa Raynaud'n syndroomaa sairastavien potilaiden videokapillaskopiat 	
Sisätaudit/ nefrologia	<ul style="list-style-type: none"> munuais- ja haimasiirtopotilaiden vaikeat komplikaatiot (hoitovastuun ja tutkimusten koordinointi) munuais- ja haimasiirtopotilaiden raskauden aikaisen hoidon koordinointi munuaisbiopsioiden lausunnot (koordinointi) yleissairauksien vaikeat munuaisongelmat (vaskuliitit, HUS/TTP, tyvikalvovasta-ainetaudit): koordinointi mm. plasmafereesien toteuttamisessa. kotidialyysin alueellinen koordinointi lasten dialyysihoidon koordinointi elävän luovuttajan tutkimukset 	<ul style="list-style-type: none"> munuaisten siirto
Suu- ja leukasairaudet	<ul style="list-style-type: none"> leukojen alueen syöpäpotilaiden primaarihoito (protetiikka tehdään SatKS:ssa) laajat kasvojen murskavammat leukanivelkirurgia (sis. leukanivelproteesin), erityistapauksiss ortognaattinen kirurgia vaikeat kipupotilaat huuli- ja suulakihalkiopotilaiden kirurgia 	
Syöpätaudit	<ul style="list-style-type: none"> aivokasvainten vaativa onkologinen hoito pään ja kaulan alueen syöpien hoito sarkoomien hoito kivessyövän solunsalpaajahoido gynekologisten syöpien sädehoito erityistekniikoita vaativat sädehoidot (mm. tyköhoito, stereotaktinen sädehoito, kokokehon sädehoito, elektronikylvyt) 	

LUETTELO TYKSIN ERITYISVASTUUALUEELLA JA HYKSIIN TAI MUIHIN YLIOPISTOSAIRAALOIHIN KESKITETTÄVISTÄ HOIDOISTA

Keskitetyt ja viimeistään 30.6.2017 mennessä keskitettävät potilasryhmät ja hoidot

Tulosyksikkö/ erikoisala	TYKSiin keskitettävät	HYKSiin tai muihin yliopistosairaaloihin keskitettävät
Anestesiologia ja tehohoito	<ul style="list-style-type: none"> hyperbaarinen happihoito selkäydinstimulaatiohoito (osittain) 	
Ihotaudit	<ul style="list-style-type: none"> neurofibromatoosi xeroderma pigmentosum ja muut vaikeaoireiset fotodermatoosit perinnöllisten ihosairauksien diagnostiikka ja perinnöllisyysneuvonta monimutkaiset ammatti-ihotautiselvitykset 	<ul style="list-style-type: none"> ekstrakorporeaalinen fotoferesi
Keuhkosairaudet	<ul style="list-style-type: none"> vaativat bronkologiset tutkimukset (mm. ultraääni-br.skopia) vaativa tuberkuloosin hoito 	<ul style="list-style-type: none"> keuhkonsiirrot /HYKS- vaativa keuhkoallergologia (Tays)
Gastrokirurgia	<ul style="list-style-type: none"> ruokatorvikirurgia ERCP tutkimukset hoidetaan lähtökohtaisesti Vaasassa, <Tyksiin keskitetään Spy Glass – tekniikalla tehtävät ERCP-tutkimukset, kun ko. laite tulee Tyksiin käytettäväksi dysplastisten Barrett-muutosten RF-hoidot pankreatikoduodenektomiat (Whipple) 	<ul style="list-style-type: none"> vaativat maksakirurgiset leikkaukset (laajennettu lohkonpoisto, Klatzkin tuumorit) kevyempi maksakirurgia (lohko-, segmentti- ja epäanatomiset resektiot, metastaasien RF-hoidot) endoskooppinen ultraääni
Plastiikkakirurgia	<ul style="list-style-type: none"> pehmytkudossarkoomat imutiekirurgia mikrokirurgista rekonstruktiota vaativat laajat kudospuutokset ja pehmytkudostraumat vaativa kasvojen plastiikkakirurgia 	<ul style="list-style-type: none"> huuli- ja suulakikirurgia tehohoitoa vaativat palovammat transseksuaalikirurgia
Sydän- ja rintaelinkirurgia	<ul style="list-style-type: none"> sydänkirurgia pallean yläpuolinen aorttakirurgia torakaaliaortan endograftit 	<ul style="list-style-type: none"> pallean yläpuolinen aorttakirurgia (osaksi Tays)
Urologia	<ul style="list-style-type: none"> robottikirurgia radikaali virtsarakkosyöpäkirurgia levinneen kivessyövän kirurginen hoito (RPLND) retroperitoneaalisten sarkoomien kirurginen hoito feokromosytooman leikkaushoito 	<ul style="list-style-type: none"> virtsaputken arpikurouman avoleikkaukset (HYKS)
Verisuonikirurgia	<ul style="list-style-type: none"> abdominaaliaortan endograftit 	
Kl. fysiologia, isotooppi ja PET	<ul style="list-style-type: none"> PET-tutkimukset osittain 	

Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	<ul style="list-style-type: none"> · akustikusneurinooma (kuulohermon kasvain) · korvakäytävän kuroutuman korjausleikkaus · paraganglioomat · implanttikirurgia, mm. sisäkorvaimplanti, korvalehti jne. (BAHA tehdään itse) · aivolisäkkeen kirurgia · koanaaliatresian kirurginen hoito · laaja ja vaativa otsaontelo- ja sfenoidaalialueen kirurgia · hajunenän leikkaushoito · luumädän ja -kuolion hoito (krooniseen otiittiin liittyvät hoidetaan yleensä itse) · ylipainehappihoitoa tarvitsevat potilaat · laajat leukaluun alueen kasvaimet ja muovausleikkaukset · pään ja kaulan alueen syöpäpotilaiden hoito, välitön jatkohoito ja seuranta sekä niihin liittyvät tutkimukset (taudin laajuudesta ja hoidon vaativuusasteesta riippuva, onkologinen valmius Vaasassa) · kallonpohjan laajat murtumat ja avomurtumat: · henkitorven osittainen poisto ja korjaus · äänen kirurgia · ruokatorven tähytykseen liittyvät toimenpiteet · keuhkoputkien tähytykseen liittyvät toimenpiteet · lasten henki- ja ruokatorvisairaudet · harvinaisten ja vaativien tautien hoito, joka edellyttää sellaisia toimenpiteitä, joita hoitoyksikössä suoritetaan vähemmän kuin 10 esim. osteogenesis imperfecta potilaiden kuolonparannusleikkaukset, reparotiskirurgia 	<ul style="list-style-type: none"> · alle kouluikäisten huono-kuuloisten lasten kuulon-tutkimus ja –kuntoutus
Kuntoutus	<ul style="list-style-type: none"> · moniammatillinen osastokuntoutus ja lääketieteelliset kuntoutustutkimukset (VKS lähettää myös Pietarsaaren sairaalaan ja osittain Seinäjoen keskussairaalaan) 	<ul style="list-style-type: none"> · selkäydinvammojen subakuutti laituskuntoutus/ Tays /Synapsia)

Lastenkliniikka	<ul style="list-style-type: none"> • alle 32 raskausviikkoiset keskoset • lasten vaativa tehohoito • vastasyntyneenä leikkaushoitoa vaativat sairaudet • leukemian, pahanlaatuisten kasvainten ja muun syövän hoito • vaikeat ja harvinaiset anemiat • vaikeat kasvu-, puberteetti- ym.endokrinologiset häiriöt • elimensiirtojen seuranta • harvinaiset aineenvaihduntasairaudet • vaikea lastenreuma ja vaikeat sidekudostautipotilaat • lasten HIV ja HIV-positiivisten äitien vastasyntyneet • vaikeat infektiot • immuunipuutostilat • vaikeat immuunipuutostilat • lasten vaikeat keuhkosairaudet • vaativa sosiaalipediatria • naistenklinikan kanssa yhteistyössä vaativa sikiödiagnostiikka ja siihen liittyvä hoito • silmäklinikan kanssa yhteistyössä keskosten • verkkokalvon laserhoito • vaikeat munuaissairaudet • vaikea lastenreuma • vaikeat sidekudossairaudet 	<ul style="list-style-type: none"> • lasten sydänkirurgia (myös sydämen katetroinnit) • ECMO-hoito Tukholman Karoliinisessa sairaalassa tai HYKS:ssa • vaikeat kardiologiset potilaat (leikkaushoito) • vaikeat mahasuolikanavan sairaudet
Lastenkirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • lasten vaativa traumakirurgia • lasten ja nuorten selkäkirurgia • vaativa lasten lantio-alaraajakirurgia • lasten ja nuorten muskuloskeletaali tuumorikirurgia • pectus-kirurgia • akuutit monivammat • ductus-kirurgia • anus- ja esophagusatresiat • kraniofakiaalisen epämuodostuman vaativa leikkaushoito (TYKS, valtakunnallisesti) • mikäli raskauden aikana sikiöllä todetaan vastasyntyneisyyskaudella kirurgista hoitoa vaativa anomalia tulisi synnytys keskittää TYKSiin 	<ul style="list-style-type: none"> • avosydänkirurgia • elimensiirrot • huulisulakihalkiopotilaat • sappitiehtauman primaari leikkaushoito • epilepsiakirurgia
Lastenneurologia	<ul style="list-style-type: none"> • aivokasvainpotilaat • vaativaa diagnostikkaa edellyttävät etiologiset tutkimukset • PET-tutkimukset • tehohoitoa vaativat akuutit aivovammat ja keskushermostoinfektiot • epilepsian pitkäaikaisrekisteröinnit 	<ul style="list-style-type: none"> • vagusstimulaattorin asennukset • vaativat video-EEG-tutkimukset (esim. lääkereduktiossa tai sfenoidaalielektrodein tehtävät) • lihastautien erikoisdiagnostiikka (konsultaatiokäynnit) • epilepsiakirurgia

Naistentaudit ja synnytykset	<p><u>Gynekologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kohdunkaulan syöpä • ulkosynnytinten syöpä • munasarjasyöpä • endometriumsyöpä • vaikeat synnyttelinten kehityshäiriöt • vaikean endometrioosin leikkaushoito • vaikean ja/tai uusiutuvan virtsankarkailun ja laskeuman leikkaushoito <p><u>Obstetriikka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ennenaikaiset synnyttäjät, <32 vk (< 34 vko) • kolmossynnytykset • kaksossynnytykset <32-34 vk • vaativa sikiödiagnostiikka ja –hoito • korionvillusbiopsiat • veriryhmäimmunisaatioiden diagnostiikka ja raskaudenaikainen hoito 	<ul style="list-style-type: none"> • sikiön synnyttelinten sydänvian leikkaushoito • A-V –blokin hoito, jonka vuoksi synnytykset hoidetaan HUSissa. • preimplantaatiidiagnostiikka • kaksoisraskauksien fetofetaalitransfuusiosyndrooman hoito • kohdunkaulan syövän säästävät operaatiot (trachelectomiat)
Neurokirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • osaksi neurokirurgian erikoisosaamista vaativat potilaat (aivokasvaimet ml. aivolisäkekasvaimet ja kuulohermokasvaimet pons –työryhmän kautta, aivoverisuonisairaudet, selkäydinnesteenkiertohäiriöt) • osaksi neurotehohoitoa vaativat aivovammat • kaularangan degeneratiivisten sairauksien kirurginen hoito • vaativa lanneselänalueen kirurgia • osaksi toiminnallinen neurokirurgia, liikehäiriöiden neuromodulaatio ja kivun hoito) 	<ul style="list-style-type: none"> • epilepsiakirurgia • aivovaltimoiden bypasskirurgia • neurokirurgian erikoisosaamista vaativat potilaat (akuuteista tapauksista osa lyhyemmän etäisyyden vuoksi Taysiin) • neurotehohoitoa vaativat aivovammat (akuuteista tapauksista osa lyhyemmän etäisyyden vuoksi Taysiin)
Neurologia	<ul style="list-style-type: none"> • aivovaltimovaskuliitit • aivojen revaskularisaatiotoimenpiteiden ja suonensisäisten toimenpiteiden harkinta • henkeäuhkaavan aivoinfarktin hemikraniektomia sekä hypotermiahoito • epilepsiakirurgian tarpeen arviointi • epilepsiapotilaan video-EEG diagnostiikka • liikehäiriöiden stimulaattorihoidot • intratekaaliset baklofeenihoidot • harvinaisten perinnöllisten neurologisten sairauksien diagnostiikka ja hoito 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkinsonin taudin kirurginen hoito (OYS, HYKS) • epilepsian kirurginen hoito (KYS)
Ortopedia, traumatologia ja käsikirurgia	<ul style="list-style-type: none"> • luukasvain kirurgia • spinaalivammapotilaan hoito (osin) • selkärangan vaativat fuusiot • raajojen deformaatiokorrektiot • harvinaissairauksien (esim. hemofilia, luustonkehityshäiriöt) leikkauksellinen hoito • vaativat kudossiirteet (esim. rustosolut, moniligamenttirekonstruktiot) • pienten nivelten tekokirurgia • vaativat tekonivelrevisiot 	<ul style="list-style-type: none"> • lantion rekonstruktiota vaativa luukasvainkirurgia (TAYS) • replantaatiot (TAYS) • spinaalivammapotilaan hoito (TAYS) • vaativat murtumat ja monivammat (TAYS)

Perinnöllisyys-lääketiede/ kliininen genetiikka	<ul style="list-style-type: none"> • vaativaa diagnostiikkaa edellyttävät harvinaiset sairaudet • perinnöllisyysneuvontaa tarvitsevat perheet erityisesti perhesuunnitteluun, sikiödiagnostiikkaan ja sen suunnitteluun, kantajatutkimuksiin ja sairastumista ennustaviin geenitesteihin liittyen • potilaat ja perheet, joilla on perinnöllinen syöpäalttius 	
Lasten- ja nuorten psykiatria	<ul style="list-style-type: none"> • tutkintaviranomaisen tai syyttäjälaitoksen pyynnöstä tehtävät rikosten esitutkintaan liittyvät lasten- ja nuorten oikeuspsykiatriset tutkimukset (Lasten SERIt teemme itse, nuorten SERIt lähetämme) 	
Radiologia	<ul style="list-style-type: none"> • aivojesuonten angiografiat ja invasiiviset toimenpiteet (coilaukset yms) • suurten suonten endokrafit • kaulavaltimoiden hoitotoimenpiteet • aivotuumoreiden angiografinen hoito • lasten erityistutkimukset (vaatimaan lasten skolioosikirurgiaan liittyvät tutkimukset) • harvinaisten geneettisten ja kasvuhäiriöiden diagnostiikka • luu- ja pehmytosakasvainten diagnostiikka • aivolisäkekasvaindiagnoosi 	
Silmätaudit	<ul style="list-style-type: none"> • sarveiskalvonsiirto • keratocunushoidot • vaikeahoitoinen uveitti, glaukooma (sis. glaukoomaleikkaukset), neuro-oftalmologinen sairaus • vaikeat karsastusleikkaukset • osa lasiais- ja verkkokalvotoimenpiteistä 	<ul style="list-style-type: none"> • sarveiskalvon laserkirurgia • lasten ja aikuisten pahanlaatuiset silmän alueen kasvaimet • lasten glaukoomakirurgia toistaiseksi • päivystyksellistä hoitoa vaativat verkkokalvo-irtaumat viikonloppuisin
Endokrinologia	<ul style="list-style-type: none"> • Fabryn taudin diagnostiikka ja hoidon aloittaminen • PET-tutkimukset neuroendokrinologisissa kasvaimissa 	
Gastroenterologia	-	<ul style="list-style-type: none"> • maksansiirto • MARS-hoito
Kl. hematologia	<ul style="list-style-type: none"> • allogeeniset kantasolujensiirrot • autologiset kantasolujensiirrot • akuutin leukemian hoito (alle 70 v. potilaat) / pääsääntöisesti hoitokonsultaatiokäynti (70 v. ja vanhemmat potilaat) 	<ul style="list-style-type: none"> • vaikeiden hemofilioiden hoito ja kirurgia (HYKS)

Kardiologia	<ul style="list-style-type: none"> • erityisvälineistöön perustuva rytmihäiriöiden mekaaninen hoito (Ensite, NavX, CARTO) • hypertrofisen kardiomyopatian kemiallinen ablaatiohoito • sydämen eteisten tai kammion väliseinämän aukon sulkemistoimenpiteet • vaativat verisuoniteitse tehtävät sydänläppätoimenpiteet (vähemmän vaativat” saatetaan tulevaisuudessa tulla tekemään Vaasassa) • eteiskorvakkeen sulkutoimenpiteet 	<ul style="list-style-type: none"> • hankalien synnynnäisten sydänvikojen diagnostiikka ja hoitotoimenpiteet • sydänsiirrot ja niihin liittyvä välitön hoito • sydän-keuhkosiirrot ja primaarisen pulmonaalihypertonian hoito ennen siirtoa
Nefrologia	<ul style="list-style-type: none"> • munuais- ja haimasiirtopotilaiden vaikeat komplikaatiot (hoitovastuun ja tutkimusten koordinointi) • munuais- ja haimasiirtopotilaiden raskauden aikaisen hoidon koordinointi • munuaisbiopsioiden lausunnot (koordinointi) • yleissairauksien vaikeat munuaisongelmat (vaskuliitit, HUS/TTP, tyvikalvovasta-ainetaudit): koordinointi mm. plasmafereesien toteuttamisessa. • kotidialyysin alueellinen koordinointi • lasten dialyysihoidon koordinointi • elävän luovuttajan tutkimukset 	<ul style="list-style-type: none"> • munuaisten siirto
Suu- ja leukasairaudet	<ul style="list-style-type: none"> • kasvojen laajat murskavammat ja niiden jälkikorjaukset • laajoihin kudospuutoksiin johtaneet suun, leukojen ja kasvojen alueen vammat, sairaudet tai poikkeavuudet, syöpäpotilaan rekonstruktiot • vaativa leukanivelsairauksien kirurginen hoito ja keinonivelleikkaukset • vaativan tason ortognaattinen tai kraniofakiaalinen kirurgia (ei rutiinisti) • lasten leuka-kasvopoikkeavuuksien vaativa kirurgia • erityistoimenpiteitä edellyttävät leukojen alueen osteomyeliitit, osteoradionekroosit tai bisfosfonaattihoidon aiheuttama leukanekroosi • huuli-suulakihalkioiden kirurginen ja konservatiivinen hoito • elinsiirtopotilaiden vaikeat suuoireet • suun, leukojen ja kasvojen alueen vaikeat kiputilat (joihin ei muualla saatu hoitovastetta) • tavanomaisille hoidoille reagoimattomat suun limakalvon vaikeat sairaudet ja oireet 	

Syöpätaudit	<ul style="list-style-type: none"> • tykösädehoito 	<ul style="list-style-type: none"> • neuroendokriinisten kasvainten radioisotooppihoidot <p><u>Tays:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jättiannoshoidot kantasolutuella • harvinaisten syöpien hoito • luu- ja pehmytkudos-sarkroomat • harvinaiset endokriiniset kasvaimet • maligni tymooma • harvinaiset keskushermoston kasvaimet (mm. endymooma, medulloblastooma, esthesioneuroblastooma)
-------------	---	---

LUETTELO ERITYISVASTUUALUEEN ERIKOISALAKOHTAISISTA PÄIVYSTYKSISTÄ

päivitys 27.3.2017

	Vaasa	Pietarsaari/ Malmi	Satks	Turun seutu					Salo		Uusikaupunki	Loimaa
				EPLL	TYKS	Kirurg srla	Turunmaa	Turku	SAS	Halikko	VSS	LAS
Akuuttilääketiede (tai jakamaton etupäivystys)	Arkipäivisin osa illoista	X	X	X					X		08.00-22.00	08.00-22.00
Sisätaudit	X	a	kts	X	X (08-22)							
	a			X (08-22)								
Ortopedia+ traumatologia	a		a	X	a							
Vatsaelinkirurgia	a		a	X	X							
Neurologia			a (la ja su 8-18)	X	X							
Gynekologia ja obstetriikka	X		X a (tarvitt.)		X X							
Lastentaudit	X	a	X a (tarvitt.)		X X (eval ad klo 21) a (el, makro) a (el mikro)							
Lastenkirurgia					a							
Keuhkosairaudet			a		X (08-22) a (22-08)							
Infektiosairaudet					a							
Kardiologia	d		b X,a2 (Harjavalla n sairaala)		b							
Psykiatria	a				a1, a2, a3		a	a		a	a	
Verisuonikirurgia	hälytystyö				a							
Neurokirurgia					a							
Urologia	hälytystyö				a							
Radiologia	a		X a	X	X							
Sydän- ja rintaelinkirurgia					a							
Anestesiologia	X a	a	X		X (T etu) X (T taka) X (U srla) X (U taka)	a			a			
Tehohoito			X		X operat X konservat							
Onkologia	a pe-su				a							
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	a ma-to		a (ei su)		X a							
Silmätaudit					a (eval) a (el)							
Suu- ja leukakirurgia					a							
Suun th päivystys (hml)					X							
Hematologia					a							
Plastiikkakirurgia					a							

FinnHEMS 20 (ensihoitolääkäriyksikkö)			kts. Ensihoitolä äketiede	X									
Konservatiivinen			X a						a				
Kirurgia	X		X a						a				
Yleislääketiede	X		X										
Ensihoitolääketiede	X (virka-aik)		X (ei yöllä)										

TOIMIPAIKKAPÄIVYSTYS

**X = ympärivuorokautinen
toimipaikkapäivystys = paikalla**

(X)= ympärivuorokautinen
pehmytkudoskirurgiapäivystys
(päivystäjä voi olla ge-kirurgi tai
plastiikkakirurgi tai
verisuonikirurgi) T-sairaalassa
X (08-22) = toinen
toimipaikkapäivystäjä klo 08-22
joka päivä

a= kotivarallaolo

b= PCI toiminta hälytystyönä

"X" = kirurginen etupäivystäjä
Salossa

c = varallaolopäivystys
leikkauspäivinä (yli 30 min)

Psykiatrian a1,a2,a3 = aikuis-,
nuoriso- ja lastenpsyk